

ALGEMENE PRAKTISCHE RECHTSVERZAMELING

FACTUUR

Eric DIRIX

Afdelingsvoorzitter in het Hof van Cassatie
Buitengewoon hoogleraar KU Leuven

en

Gabriël Luc BALLON
Emeritus gewoon hoogleraar KU Leuven

2012

In deze verhandeling is de stof bijgehouden tot 1 juli 2012.

ISBN 978 90 4654 742 7
D 2012 2664 612
BP/APR-BI12076

Verantwoordelijke uitgever: Hans Suijkerbuijk
Raghen Business Park
Motstraat 30
B-2800 Mechelen
Tel.: 0800/14500 (gratis oproepnummer)
www.kluwer.be

© 2012, Wolters Kluwer Belgium NV
Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Blz.

INHOUD

V

AFKORTINGEN EN CITEERWIJZEN

XV

LITERATUURLIJST

XVII

Nrs.

Hfdst. I	ALGEMEEN	1-56
Afd. I	BEGRIIP	1-8
	§ 1. Definitie	1-3
	§ 2. Functies	4-5
	§ 3. De factuur en de btw	6
	§ 4. Partijen genoemd in de factuur	7
	§ 5. Opmaak van de factuur	8
Afd. II	TOEPASSINGSGEBIED	9-33
	§ 1. Algemeen	9-15
	A. Schuldvordering uit overeenkomst	9-13
	B. Commerciële aard van de schuldvordering	14
	C. Schuldvordering uitgedrukt in geld	15
	§ 2. De factuur in het btw-stelsel	16-33
	A. Belastbare handelingen	17-26
	1. Levering van goederen	18-22
	2. Verrichten van diensten	23-26
	B. Belastingplichtige	27-28
	C. Factureringsplicht	29-31
	D. Uitreiken van met een factuur verwante stukken, rekeningen en ontvangstbewijzen	32-33
Afd. III	VERPLICHTING TOT AFGIFTE VAN EEN FACTUUR	34-50
	§ 1. Gemeenrecht	34-41
	§ 2. Fiscaal recht	42-45
	A. Algemeen	42-43
	B. Administratieve en strafrechtelijke sancties	44
	C. Gevolgen van de fiscale onregelmatigheid van de factuur voor de overeenkomst	45
	§ 3. Tijdstip van uitreiking van de factuur	46-49
	§ 4. Bewijs van verzending van factuur	50
Afd. IV	VERPLICHTING OM DE FACTUREN TE BEWAREN	51-56
Hfdst. II	VERMELDINGEN OP DE FACTUUR	57-207
Afd. I	ALGEMEEN	57-120
	§ 1. Inleiding	57-62
	§ 2. Datum van uitreiking van de factuur	63

§ 3.	Volgnummer van de factuur	64
§ 4.	De naam of de maatschappelijke benaming en het adres van de belastingplichtige leverancier	65-67
§ 5.	Vennootschapsrechtelijke vereiste van soortwaarheid	68-69
§ 6.	Verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen	70-72
§ 7.	Vennootschappen of verenigingen in vereffening	73
§ 8.	Naam en adres van de medecontractant, geadresseerde van de factuur	74-75
§ 9.	Btw-identificatienummer van de opsteller en van zijn medecontractant	76-79
§ 10.	Het ondernemingsnummer	80-83
§ 11.	Datum van het belastbaar feit	84
§ 12.	Aard van de uitgevoerde handeling	85-86
§ 13.	Benaming van de goederen of diensten	87-89
§ 14.	Prijs van het geleverde	90-92
§ 15.	Tarief van de btw en de maatstaf voor de heffing	93-96
§ 16.	Bedrag van de belasting	97-98
	A. Bedrag van de verschuldigde belasting over de toegevoegde waarde	97-98
	B. Vrijstelling van btw	99-100
	C. Belasting te voldoen door de medecontractant	101
§ 17.	Het nummer van de zichtrekening en de naam van de financiële instelling die deze rekening beheert	102-103
§ 18.	Hoeveelheid	104
§ 19.	Vermelding van het woord “factuur”	105-107
§ 20.	Oorzaak van de schuld	108
§ 21.	Verbod van misleidende vermeldingen	109-112
§ 22.	Handtekening door de schuldeiser	113-116
§ 23.	Factuur in verscheidene exemplaren	117
§ 24.	Vermelding van het kapitaal	118
§ 25.	Moeten de geldsommen op facturen in euro worden vermeld?	119-120
Afd. II	BIJZONDERE VERMELDINGEN OP FACTUREN	121-207
§ 1.	Reisdocumenten	122-124
	A. Vlaamse gewest	122
	B. Waalse gewest	123
	C. Brusselse hoofdstedelijk gewest	124
§ 2.	Verkoop van echte kant	125
§ 3.	Schriftelijk onderwijs	126-127
§ 4.	Diensten	128
§ 5.	Goud- en zilverwerk	129
§ 6.	Verkopen aan de consument gesloten buiten de onderneming van de verkoper	130-136
§ 7.	Verkopen op afstand	137-167
	A. Algemeen	137
	B. Gemeenschappelijke bepalingen	138-142
	C. Overeenkomsten op afstand die niet slaan op financiële diensten	143-155
	1. Precontractuele informatie	143-145
	2. Informatie te verstrekken na de contractsluiting	146-147
	3. Het herroepingsrecht	148-152
	4. Levering	153
	5. Het lot van de aan een overeenkomst op afstand gekoppelde kredietovereenkomst	154-155
	D. Overeenkomsten op afstand met betrekking tot financiële diensten	156-167
	1. Algemeen	156-164

INHOUD

VII

	2. Het herroepingsrecht	165-167
§ 8.	Vergunningplichtige activiteiten	168
§ 9.	Brandstoffen	169-170
§ 10.	Wijn	171
§ 11.	Verhandelen en vervoeren van huisdieren	172-173
§ 12.	Detergentia	174
§ 13.	Financiële diensten	175
§ 14.	Afrekeningsfacturen na meteropname voor de levering van elektriciteit en gas aan eindafnemers	176
§ 15.	Levantse bessen	177
§ 16.	Sociale secretariaten van werkgevers	178
§ 17.	Verplichtingen van operators tegenover eindgebruikers	179-180
§ 18.	Bestrijdingsmiddelen en landbouwgrondstoffen	181-193
§ 19.	Voedingsmiddelen	194-195
§ 20.	Wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet	196
§ 21.	Privédetectives	197
§ 22.	Bewakingsondernemingen	198
§ 23.	Beursvennootschappen. Beleggingsinstellingen. Beleggingsfondsen	199
§ 24.	Vleeskeuring en vervoer van vlees	200-207
Hfdst. III	TAAL VAN DE FACTUUR	208-241
Afd. I	TAALWETGEVING	208-232
§ 1.	Toepassingsgebied	208-215
§ 2.	Toepassing op de factuur	216-232
A.	Algemeen	216-217
B.	Gebruik van termen en uitdrukkingen	218
C.	Meertalige documenten	219-220
D.	Vermeldingen in de taal van de klant	221-223
E.	Sancties	224-232
Afd. II	TAALGEBRUIK VAN OVERHEIDSDIENSTEN IN HUN BETREKKINGEN MET PARTICULIEREN	233-234
Afd. III	ANDERE WETGEVING	235-241
Hfdst. IV	DE BESTELBON	242-287
Afd. I	ALGEMEEN	242-249
Afd. II	INFORMATIE DIE MOET WORDEN VERMELD OP GROND VAN DE DIENSTENWET VAN 26 MAART 2010	250-261
§ 1.	Algemeen	250-252
§ 2.	Vereiste informatie	253-259
§ 3.	Sancties	260-261
Afd. III	ARTIKEL 79 EN 80 WET MARKTPRAKTIJKEN	262-272
Afd. IV	WET OP HET CONSUMENTENKREDIET	273-276
Afd. V	FINANCIERINGSHUUR GESLOTEN MET EEN CONSUMENT	277-278
Afd. VI	WET KOOP OP PLAN	279-280

VIII	INHOUD	
Afd. VII	REISOVEREENKOMST	281-284
Afd. VIII	AANKOOP VAN NIEUWE MOTORVOERTUIGEN	285
Afd. IX	PSYCHOTROPE STOFFEN	286
Afd. X	VERDOVENDE MIDDELEN	287
Hfdst. V	FACTUUR EN ANDERE DOCUMENTEN	288-313
Afd. I	DE FACTUUR ALS GESCHRIFT	288-291
Afd. II	ANDERE DOCUMENTEN	292-313
	§ 1. Nota, rekening, debetnota	292
	§ 2. Staat	293
	§ 3. Borderel	294
	§ 4. <i>Pro forma</i> -factuur, voorlopige factuur	295-296
	§ 5. Verzamelfactuur	297
	§ 6. Gedomiciëerde factuur	298
	§ 7. Rekeningafschrift	299-300
	§ 8. Rekeningafschrift – bankrekening	301
	§ 9. Afsluiting van rekening – rekening-courant	302
	§ 10. Memorie, afrekening	303
	§ 11. Offertes, bestekken, prijscouranten	304
	§ 12. Creditnota	305
	§ 13. Bestelbon	306
	§ 14. Leveringsbon	307
	§ 15. Tickets, toegangsbewijzen	308-310
	§ 16. Kwijting	311
	§ 17. Kwijting “voor saldo van rekening”	312
	§ 18. De consulaire factuur	313
Hfdst. VI	BEWIJSKRACHT VAN DE FACTUUR	314-487
Afd. I	TEGEN DE LEVERANCIER	314-317
	§ 1. Bewijs van de eigen verbintenis	314-315
	§ 2. Factuur als kwijtschrift	316-317
Afd. II	TEGEN DE CLIËNT	318-447
	§ 1. Algemeen	318-360
	A. Ten aanzien van de handelaar	318-326
	B. Ten aanzien van de niet-handelaar	327
	C. Aanvaarding	328-343
	1. Algemeen	328-330
	2. Uitdrukkelijke aanvaarding	331
	3. Impliciete en stilzwijgende aanvaarding	332-343
	a. Algemeen	332-333
	b. Impliciete aanvaarding	334-335
	c. Stilzwijgende aanvaarding	336-341
	d. Niet-handelaren	342
	4. Tegenbewijs	343
	D. Protest	344-350
	1. Algemeen	344
	2. Vorm	345
	3. Termijn	346

INHOUD

IX

	4. Gevolgen	347-350
	E. Toepassingsgebied van artikel 25 W.Kh.	351-354
	F. Aanvaarding van de factuur en aanvaarding van de levering	355-360
§ 2.	Bewijskracht van de factuur m.b.t. de algemene voorwaarden	361-447
	A. Inleiding	361
	B. Tussen handelaren	362-374
	1. Principe	362-365
	2. Uitzonderingen	366-373
	3. Conclusie	374
	C. Ten aanzien van niet-handelaren	375
	D. Enige bijzondere problemen	376-387
	1. Interpretatie van standaardvoorwaarden	376-378
	2. Tegenstrijdige standaardbedingen	379-384
	3. Gebruik en gebruikelijk beding	385
	4. De zogenaamde stijlclausules	386
	5. Afstand van factuurvoorwaarden en rechtsverwerking	387
	E. Enige bedingen nader beschouwd	388-420
	1. Exoneratiebedingen	388-389
	2. Exoneratiebeding met betrekking tot de vrijwarings- plicht van de verkoper voor verborgen gebreken	390
	3. Schadebedingen	391-403
	4. Verhogingsbeding in geval van invordering langs ge- rechtelijke weg (art. 1023 Ger.W.)	404
	5. Bedingen met betrekking tot termijnen van respijt	405
	6. Bedingen met betrekking tot schuldvergelijking	406
	7. Beding tot uitsluiting van dwangsom	407
	8. Uitdrukkelijk ontbindend beding	408
	9. Bedingen m.b.t. opschortingsrechten en retentierecht	409
	10. Bevoegdheidsbedingen	410-417
	11. Arbitragebedingen	418
	12. Bewijsovereenkomsten	419
	13. Rechtskeuze	420
	F. Bezwarende bedingen en consumenten	421-447
	1. Algemeen	421-425
	2. Toepassingsgebied	426
	3. De algemene vernietigingsgrond	427-428
	4. Zwarte lijst	429-446
	a. Totstandkoming	430
	b. Eenzijdige wijzigingen van overeenkomst	431
	c. De beëindiging van de overeenkomst	432
	d. Leveringstermijn	433
	e. Beperkingen van het verweer van de koper	434
	f. Exoneratiebedingen	435
	g. Vrijwaring voor verborgen gebreken	436-437
	h. Schadebedingen	438-439
	i. Onredelijke duur van de overeenkomst	440
	j. Bewijsovereenkomsten	441
	k. Eigenrichtingclausules	442
	l. Bevoegdheidsovereenkomsten	443-445
	m. Verhogingsbeding wegens weigering van elektronische factuur	446
	5. Rechtskeuze bij internationale overeenkomsten	447
Afd. III	ANDERE BEWIJSFUNCTIES VAN DE FACTUUR	448-487
§ 1.	De factuur als titel	448-450
	A. Algemeen	448
	B. De factuur als titel voor bewarend beslag	449

	C. De factuur als titel voor de summierere rechtspleging om betaling te verkrijgen	450
§ 2.	De factuur als bewijs van de opeisbaarheid van de schuld	451
§ 3.	De factuur als bewijs van de levering	452
§ 4.	De factuur en de zichtbare gebreken	453
§ 5.	De factuur als bewijs van de schade bij onrechtmatige daad	454
§ 6.	De factuur en het voorrecht van de onbetaalde verkoper (art. 20, 5° Hyp.W.)	455
§ 7.	De factuur en het eigendomsvoorhoud (art. 101 Faill.W.)	456
§ 8.	Het voorrecht m.b.t. kosten gemaakt tot het behoud van de zaak (art. 20, 4° Hyp.W.)	456bis
§ 9.	De factuur en de korte verjaringstermijnen (art. 2271 e.v. BW)	457
§ 10.	De factuur en het bewijs in het huwelijksvermogensrecht	458-459
§ 11.	De factuur en artikel 2279 BW	460
§ 12.	Vermeldingen op de factuur en het leerstuk der wilsgebreken	461
§ 13.	De factuur en het documentair krediet	462
§ 14.	De factuur en de CIF-koop	463
§ 15.	De factuur als handelseffect	464
§ 16.	De factuur als bezitstitel	465
§ 17.	Artikel 104 faillissementswet	466
§ 18.	De factuur en novatie	467-469
§ 19.	De factuur en het faillissement	470-472
§ 20.	De factuur en de stuiting van de verjaring	473
§ 21.	De factuur en de ingebrekestelling	474-480
	A. Algemeen	474
	B. Wet betalingsachterstand	475
	C. Wet van 1 mei 1913	476-480
§ 22.	De bewijskracht in het raam van de WIB	481
§ 23.	De factuur en de aanbesteding van werken, leveringen en diensten voor de overheid	482
§ 24.	De factuur en het Europese betalingsbevel	483-485
§ 25.	De factuur en de Europese procedure voor geringe vorderingen	486-487
Hfdst. VII	DE FACTUUR EN DE WET BETALINGSACHTERSTAND	488-505
Afd. I	ALGEMEEN	488
Afd. II	TOEPASSINGSGBIED	489
Afd. III	BETALINGSTERMIJN VAN DERTIG DAGEN	490-491
Afd. IV	AUTOMATISCHE INGEBREKESTELLING	492
Afd. V	BIJZONDERE WETTELIJKE MORATOIRE INTEREST	493-497
Afd. VI	TAAK VAN DE RECHTER	498
Afd. VII	HANDELSTRANSACTIES MET OVERHEIDSINSTANTIES	499
Afd. VIII	VERGOEDING INVORDERINGSKOSTEN	500-502
Afd. IX	BESCHERMING VAN DE SCHULDEISER TEGEN ONBILLIJKE CLAUSULES	503-505

Hfdst. VIII	ENDOSSEMENT VAN DE FACTUUR	506-543
Afd. I	INLEIDING	506-517
Afd. II	TOEPASSINGSVOORWAARDEN	518-525
	§ 1. Aard en vorm van de factuur	518-519
	§ 2. Hoedanigheid van leverancier en cliënt	520-521
	§ 3. Endossement	522
	§ 4. Begunstigde van het endossement	523-524
	§ 5. De betekening van het endossement	525
Afd. III	TEGENWERPELIJKHEID VAN HET ENDOSSEMENT	526-543
	§ 1. Ten aanzien van derden (anderen dan de schuldenaar)	526-527
	§ 2. Ten aanzien van de debiteur	528-531
	§ 3. Tegenwerpelijkeid der excepties	532-543
Hfdst. IX	DE FACTUUR EN DE WET VAN 6 APRIL 2010 BETREFFENDE MARKTPRAKTIJKEN EN CONSUMENTENBESCHERMING	544-759
Afd. I	TOEPASSINGSGEBIED VAN DE WET MARKTPRAKTIJKEN	544-578
	§ 1. Onderneming	547-554
	§ 2. Vrij beroep	555-557
	§ 3. Consument	558-562
	§ 4. Producten en diensten	563-566
	§ 5. Reclame	567-572
	§ 6. Handelspraktijk	573-574
	§ 7. Etikettering	575
	§ 8. Op de markt brengen	576
	§ 9. Toepassingsgebied	577-578
Afd. II	INFORMATIE VAN CONSUMENT	579-605
	§ 1. Prijsaanduiding	579-585
	§ 2. Aanduiding van de hoeveelheid	586-598
	§ 3. Benaming, samenstelling en etikettering van goederen en diensten	599-605
	A. Etikettering	599
	B. Goederen	600-604
	C. Diensten	605
Afd. III	VERDERE INFORMATIEVERPLICHTINGEN IN DE WET MARKTPRAKTIJKEN	606-618
	§ 1. Benamingen van oorsprong	606-616
	§ 2. Buitenlandse benamingen	617-618
Afd. IV	RECLAME	619-637
	§ 1. Algemeen	619
	§ 2. Oneerlijke reclame t.a.v. andere personen dan consumenten	620-625
	§ 3. Onrechtmatige reclame	626-637
	A. Algemeen	626-627
	B. Misleidende reclame	628-631
	C. Afbrekende reclame	632
	D. Identificerende reclame	633
	E. Reclame die een overtreding van de wet in de hand werkt	634
	F. Misbruik van facturen	635-637

XII	INHOUD	
Afd. V	VERKOOP MET VERLIES	638-644
Afd. VI	AFGEDWONGEN OVEREENKOMSTEN	645-649
Afd. VII	ONEERLIJKE HANDELSPRAKTIJKEN JEGENS CONSUMENTEN	650-682
	§ 1. Toepassingsgebied	650-652
	§ 2. Algemene norm	653-658
	§ 3. De zgn. “open” algemene normen	659-678
	A. Algemeen	659-660
	B. Misleidende praktijken	661-667
	C. De misleidende omissie	668-675
	D. Agressieve praktijken	676-678
	§ 4. De <i>per se</i> verboden gedragingen	679-682
	A. Algemeen	679
	B. De zwarte lijst van misleidende praktijken	680
	C. De zwarte lijst van agressieve praktijken	681
	§ 5. Volgorde van beoordeling	682
Afd. VIII	ONEERLIJKE MARKTPRAKTIJKEN JEGENS ANDERE PERSONEN DAN CONSUMENTEN	683-691
	§ 1. De algemene norm	683
	A. Het stichten van verwarring	684
	B. Misleiding	685
	C. Parasiteren en slaafs nabootsen	686-691
Afd. IX	DE VORDERING TOT STAKEN	692-705
	§ 1. Algemeen	692-695
	§ 2. Wijze van behandeling van de vordering	696-698
	A. Algemeen	696
	B. Toestaan van een termijn	697
	C. Uitvoerbaarheid	698
	§ 3. Wie kan de vordering instellen?	699-700
	§ 4. Tegen wie kan de vordering worden ingesteld?	701-705
	A. De auteur van de reclame	702-704
	B. De ondernemingen die bezwarende bedingen hanteren	705
Hfdst. X	FACTUUR EN MERKENRECHT	706-711
Hfdst. XI	DE FACTUUR EN DE STRAFWET	712-738
Afd. I	VALSHEID IN FACTUREN	712-727
	§ 1. Algemeen	712-719
	§ 2. Valse handtekeningen	720
	§ 3. Valsheid door vervalsing of namaking van geschriften	721
	§ 4. Valsheid door valse verklaringen	722
	§ 5. Valsheid door geveinsde overeenkomsten	723
	§ 6. Valsheid door het valselijk opmaken van overeenkomsten, verbintenissen of schuldbevrijdingen	724
	§ 7. Nadeel	725
	§ 8. Bijzonder opzet	726
	§ 9. Gebruik van valse geschriften	727
Afd. II	FISCALE MISDRIJVEN GEPLEEGD DOOR MIDDEL VAN FACTUREN	728-731

INHOUD

XIII

	§ 1. Inbreuken op de bepalingen van de verschillende fiscale wet- boeken	730
	§ 2. Inbreuken op de douanewetgeving	731
Afd. III	ANDERE MISDRIJVEN GEPLEEGD DOOR MIDDEL VAN FACTUREN	732-738
	§ 1. Marktpraktijkenwet	732-733
	§ 2. Misbruik van vertrouwen, oplichting en bedrog	734
	§ 3. Artikel 509 Sw. m.b.t. endossement van de factuur	735
	§ 4. Certificaten van oorsprong	736
	§ 5. Wet van 11 juli 1969 betreffende de grondstoffen voor de land- bouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt	737
	§ 6. Wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van gift- stoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, ontsmettings- stoffen of antiseptica	738
Hfdst. XII	FACTUUR ALS CONTROLE-INSTRUMENT	739-746
		Blz.
	ZAAKREGISTER	405